

må anses for en rimelig nettoavance, opretholdes, idet det dog anføres, at reglen kan indebære en vis fare for, at tilskyndelsen til rationalisering og lignende svækkes, f. eks. hvis det tillades, at tab på konkurrenceprægede varer udlignes ved tilsvarende større fortjeneste på områder, hvor virksomheden har en monopolstilling. Omvendt bør bestemmelsen heller ikke kunne give anledning til, at stor fortjeneste på konkurrenceprægede varer medfører lavere priser på prisregulerede varer. For at angive, at bestemmelsen kun tager sigte på de vanskeligheder, der kan være forbundet med fordelingen af omkostninger og avancer på de forskellige varer i en virksomhed, foreslås bestemmelsen derfor begrænset til de tilfælde, hvor omkostninger og avance for den enkelte vare eller ydelse ikke kan bedømmes med rimelig sikkerhed.

Efter forslagets affattelse er det klart, at de angivne regler også finder anvendelse for tjeneste- og transportydelse, og der er derfor ikke optaget nogen udtrykkelig bestemmelse herom. Ligeledes antages det, at forslaget indeholder hjemmel for videreførelse af de hidtil praktiserede bestemmelser vedrørende licitationsforhold, jfr. den af handelsministeriets licitationskommission i august 1945 afgivne betænkning.

Til § 13.

Paragraffen giver monoptilsynet beføjelse til, når lovens formål ikke kan opnås ved forhandling, at udstede pålæg om hel eller delvis ophævelse af konkurrenceregulerende aftaler, vedtagelser eller besremmelser eller om ændringer i priser, avancer og forretningsbetingelser, herunder fastsættelse af priser og avancer, der ikke må overskrides. Forudsætningen for, at denne beføjelse kan benyttes, er iøvrigt, at der foreligger sådan konkurrencebegrænsning, som omhandles i § 2, stk. 1, og at en undersøgelse har vist, at der hertil knytter sig skadelige virkninger af den i § 12 omhandlede karakter.

Under hensyn til, at de erhvervsforhold, som er genstand for den her omhandlede lovgivning, ofte har en særdeles kompliceret karakter, er det klart, at indgreb efter §§ 12 og 13 må støtte sig på indgående undersøgelser og drøftelser, således at alle relevante forhold kan tages i betragtning ved sagens afgørelse.

I overensstemmelse med kommissionens forslag er beføjelserne til at foretage indgreb udformet således, at monoptilsynet ikke er bundet til nogen bestemt rækkefølge ved anvendelse af de forskellige indgrebsbeføjelser. Der henvises i denne forbindelse til de i kommissionsbetænkningen (afsnit 67) anførte betragtninger vedrørende valget mellem at

iværksætte prisregulering og at ophæve aftaler m. v.

Kommissionen har i betænkningen (afsnit 61) foreslået, at ordene „urimelige prisforskelle“ indsættes i lovtæksten, for at det kan blive klargjort, at loven også omfatter prisdiskrimination. Dette har man ikke anset for påkrævet, idet man selv uden denne tilføjelse finder det klart, at beføjelserne i §§ 12 og 13 også kan anvendes overfor skadelig virkning af prisdiskrimination.

Beføjelserne til indgreb overfor priser og avancer kan anvendes til ændring af priser og avancer i konkrete tilfælde, til mere permanent prisregulering for eneproducenter og dominerende virksomheder og efter omstændighederne til fastsættelse af højestepriser eller -avancer gældende for en hel branches udøvere, hvor misbrug af aftaler eller andre konkurrencebegrænsende forhold gør dette påkrævet. Reguleringen af priserne bør i videst mulig omfang foretages på en sådan måde, at erhvervslivets rationaliseringsbestrebelse understøttes, og at initiativ og foretagsomhed ikke hemmes.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 om, at et pålæg fra tilsynet under ganske særlige omstændigheder skal kunne omfatte bestemmelser om, at salg skal finde sted til bestemte købere på vedkommende virksomheds sædvanlige vilkår for tilsvarende salg, er begrundet i ønsket om i særlige tilfælde at kunne hindre omgåelse af lovens regler og sikre opnåelsen af dens formål, jfr. kommissionsbetænkningen afsnit 58 in fine.

Pålæg om levering vil således kunne være nødvendigt, såfremt en ophævet eksklusiv- eller boykottaftale fortsat bliver praktiseret, såfremt bestemmelserne i forslagets § 11 omgås ved, at der ikke leveres til forretninger, som undersælger vejledende bruttopriser, eller såfremt en eneproducent eller dominerende enkeltvirksomhed af usaglige grunde nægter levering til visse virksomheder eller typer af virksomheder, der herved i væsentlig grad hemmes i deres erhvervsudøvelse. På den anden side er det naturligvis ikke hensigten at gøre indgreb i virksomhedernes normale frie ret til at bestemme, hvem de vil handle med, ligesom det er en selvfølge, at den beføjelse, der hermed foreslås tillagt tilsynet, må udøves med stor varsomhed, således at indgreb i den måde, hvorpå erhvervsvirksomheder tilrettelægger deres afsætning, kun sker, når meget tungtvejende grunde taler derfor.

Til § 14.

De foreslåede bestemmelser træder i stedet for de hidtidige bestemmelser i prisaftalelovens § 9, stk. 2, og § 11.